NN 102/2020 (16.9.2020.), Zakon o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije

HRVATSKI SABOR

1915

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OBNOVI ZGRADA OŠTEĆENIH POTRESOM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA, KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Proglašavam Zakon o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 11. rujna 2020.

Klasa: 011-01/20-01/88
Urbroj: 71-06-01/1-20-2
Zagreb, 15. rujna 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O OBNOVI ZGRADA OŠTEĆENIH POTRESOM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA, KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

DIO PRVI
OPĆE I ZAJEDNIČKE ODREDBE

Predmet i cilj Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje način i postupak obnove odnosno uklanjanja zgrada oštećenih odnosno uništenih u prirodnoj nepogodi proglašenoj na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije koje je pogođeno potresom 22. ožujka 2020., gradnja zamjenskih obiteljskih kuća i stambeno zbrinjavanje osoba pogođenih tom nepogodom, određuju se nadležna tijela, rokovi za postupanje i druga pitanja s tim u vezi, a radi zaštite života i zdravlja ljudi, zaštite životinja, zaštite imovine, zaštite okoliša, prirode i kulturne baštine te stvaranja uvjeta za uspostavu normalnoga života na pogođenom području.

(2) U svrhu postizanja cilja iz stavka 1. ovoga članka i pomoći vlasnicima odnosno suvlasnicima oštećenih i uništenih višestambenih zgrada, stambeno-poslovnih zgrada, poslovnih zgrada i obiteljskih kuća, koji su to bili na dan 22. ožujka 2020., ovim se Zakonom propisuje:

– smanjenje i pojednostavnjenje dokumentacije potrebne za obnovu, smanjenje troškova i skraćivanje vremena njihove izrade, uz sufinanciranje Republike Hrvatske i Grada Zagreba odnosno Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije

– osnivanje Fonda za obnovu Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije (u daljnjem tekstu: Fond za obnovu)

– organizacija i provedba obnove oštećenih zgrada popravkom konstrukcije, pojačanjem konstrukcije, cjelovitom obnovom konstrukcije, cjelovitom obnovom zgrade i/ili popravkom nekonstrukcijskih elemenata odnosno uklanjanje uništenih zgrada, uz sufinanciranje Republike Hrvatske i Grada Zagreba odnosno Krapinsko-zagorske županije i

Zagrebačke županije

– gradnja zamjenskih obiteljskih kuća sredstvima Republike Hrvatske, Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije odnosno novčana pomoć za njihovu gradnju

– novčana pomoć za nužnu privremenu zaštitu zgrada od utjecaja atmosferilija te uklanjanja i pridržanja opasnih dijelova zgrada koji su mogli odnosno koji mogu ugroziti život ili zdravlje ljudi, za popravak ili zamjenu dimnjaka i zabatnog zida te popravak stubišta i dizala

– novčana pomoć za izvođenje radova na obnovi oštećenih zgrada za vlasnike i suvlasnike koji sami obnavljaju zgrade

– mogućnost za vlasnike i suvlasnike da o svom trošku izvode pojačanje konstrukcije iznad razine obnove iz Tehničkog propisa za građevinske konstrukcije (»Narodne novine«, br. 17/17. i 75/20.) (u daljnjem tekstu: Tehnički propis), kao i da provedu cjelovitu obnovu zgrade, uz plaćanje razlike troškova

– privremeno i trajno stambeno zbrinjavanje osoba pogođenih tom nepogodom davanjem stanova u najam odnosno u vlasništvo.

Članak 2.

Provedba ovoga Zakona u interesu je Republike Hrvatske i u javnom interesu.

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *cjelovita obnova zgrade* podrazumijeva cjelovitu obnovu građevinske konstrukcije te izvođenje potrebnih pripremnih, građevinskih, završno-obrtničkih i instalaterskih radova odnosno radova kojima se zgrada dovodi u stanje potpune građevinske uporabljivosti do razine koju zahtijevaju važeći propisi i s tim u vezi norme, kao i pravila struke, a uz ostale potrebne radove, po potrebi, obuhvaća i popravak nekonstrukcijskih elemenata, popravak konstrukcije, pojačanje konstrukcije zgrade i/ili cjelovitu obnovu konstrukcije

2. *obiteljska kuća* je stambena zgrada veličine do 400 m^2 s najviše tri posebna dijela (stana, poslovna prostora i/ili drugih posebnih dijelova zgrade) od kojih je najmanje jedan stan

3. *cjelovita obnova konstrukcije* je izvođenje radova pojačanja potresom oštećene građevinske konstrukcije zgrade kojima se postiže mehanička otpornost i stabilnost zgrade u odnosu na potresno djelovanje u skladu s Tehničkim propisom

4. *pojačanje konstrukcije* je izvođenje radova pojačanja potresom oštećene građevinske konstrukcije zgrade kojima se postiže povećanje mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade u odnosu na potresno djelovanje u skladu s Tehničkim propisom

5. *popravak konstrukcije* je izvođenje radova popravka i pojačanja potresom oštećene građevinske konstrukcije zgrade kojima se postiže mehanička otpornost i stabilnost zgrade na potresno djelovanje u skladu s Tehničkim propisom

6. *popravak nekonstrukcijskih elemenata* je popravak ili zamjena nekonstrukcijskih elemenata zgrade (pokrova, zabata, parapeta, pregradnih zidova, dimnjaka, dizala i dr.) određenih Tehničkim propisom

7. *poslovna zgrada* je zgrada u kojoj se obavlja dozvoljena poslovna djelatnost, a u kojoj nema stanova

8. *povijesna urbana cjelina Grada Zagreba* obuhvaća područje u granicama utvrđenim rješenjem upisanim u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

9. *projekt obnove konstrukcije zgrade, projekt obnove zgrade za cjelovitu obnovu zgrade, projekt za uklanjanje zgrade odnosno projekt za građenje zamjenske obiteljske kuće* (u daljnjem tekstu: projekt) je skup međusobno usklađenih stručnih dokumenata kojima se daje tehničko rješenje i osigurava izvedba obnove, uklanjanja odnosno građenja građevine, a ovisno o vrsti zgrade i radova sadrži tehnički opis potrebnih radova, prikaz smještaja zgrade u prostoru, prikaz zatečenog stanja zgrade, dokaz mehaničke otpornosti i stabilnosti, troškovnik obnove odnosno građenja zamjenske obiteljske kuće te druge potrebne tekstualne i grafičke prikaze pojedinih struka

10. *stambeno-poslovna zgrada* je zgrada koja se sastoji od najmanje jednog stana i najmanje jednog poslovnog prostora, a nije obiteljska kuća

11. *tehnička dokumentacija* je projekt, završno izvješće nadzornog inženjera o izvedbi građevine i pisana izjava izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine

12. *višestambena zgrada* je zgrada namijenjena stanovanju, a sastoji se od najmanje četiri stana

13. *zgrada javne namjene* je zgrada namijenjena obavljanju djelatnosti u području odgoja, obrazovanja, prosvjete, znanosti, kulture, sporta, zdravstva i socijalne skrbi, radu tijela državne uprave i drugih državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih osoba čiji je osnivač Republika Hrvatska i lokalna i područna

(regionalna) samouprava te rezidencijalni objekti u vlasništvu Republike Hrvatske i zgrade vjerskih zajednica namijenjene obavljanju vjerskih obreda kojima prisustvuje više ljudi

14. *zgrada* je zatvorena i/ili natkrivena građevina namijenjena boravku ljudi odnosno smještaju životinja, biljaka i stvari koja je oštećena ili uništena potresom iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona, pri čemu se zgradom ne smatra pojedinačna građevina unutar sustava infrastrukturne građevine

15. *srodnici* su vlasnikova djeca, bračni drug, izvanbračni drug, životni partner odnosno neformalni životni partner, posvojitelj odnosno posvojenik i roditelji.

(2) Podrobnije značenje pojmova iz stavka 1. ovoga članka te njihov sadržaj i tehničke elemente sadržaja u određenim slučajevima može se odrediti programima mjera.

(3) Pojmovi uporabljeni u ovom Zakonu imaju značenje određeno zakonima kojima se uređuje područje prostornoga uređenja i gradnje te drugim zakonima, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(4) Podrobniji sadržaj i tehničke elemente projekata iz stavka 1. točke 9. ovoga članka uredit će pravilnikom ministar nadležan za prostorno uređenje, graditeljstvo i državnu imovinu (u daljnjem tekstu: ministar).

Primjena propisa o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

Članak 4.

Odredbe Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (»Narodne novine«, br. 16/19.) kojima se uređuje davanje novčane pomoći ne primjenjuju se u odnosu na vlasnike odnosno suvlasnike zgrada koje se obnavljaju ili se uklanjaju na temelju ovoga Zakona.

Financiranje provedbe Zakona

Članak 5.

(1) Provedba ovoga Zakona financira se sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: državni proračun), sredstvima proračuna Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije i sredstvima vlasnika odnosno suvlasnika nekretnine, sukladno ovom Zakonu, te sredstvima iz drugih izvora pribavljenim sukladno posebnim propisima i drugim oblicima financiranja.

(2) Sredstva za konstrukcijsku obnovu obiteljskih kuća, poslovnih, stambeno-poslovnih i višestambenih zgrada te gradnju zamjenskih obiteljskih kuća koje su neuporabljive odnosno privremeno neuporabljive, uključujući i troškove privremene pohrane stvari, osigurat će Republika Hrvatska u državnom proračunu u visini od 60 %, Grad Zagreb, Krapinsko-zagorska županija i Zagrebačka županija u visini od po 20 % u svojim proračunima za nekretnine na svojim područjima te vlasnici odnosno suvlasnici nekretnina u visini od po 20 %.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka odnosi se na jednu zgradu odnosno posebni dio zgrade za jednu nekretninu određenog vlasnika koje je bio u vlasništvu na dan 22. ožujka 2020. i ako je u toj nekretnini stanovao njezin vlasnik odnosno srodnik vlasnika i u kojoj je vlasnik odnosno srodnik vlasnika imao prijavljeno prebivalište ili boravište, dok će za svaku drugu zgradu odnosno posebni dio zgrade sredstva za konstrukcijsku obnovu tih zgrada koje su neuporabljive odnosno privremeno neuporabljive, uključujući i troškove privremene pohrane stvari, osigurati Republika Hrvatska u državnom proračunu u visini od 40 %, Grad Zagreb, Krapinsko-zagorska županija i Zagrebačka županija u visini od po 10 % u svojim proračunima za nekretnine na svojim područjima te vlasnici odnosno suvlasnici nekretnina u visini od 50 %.

(4) Stavak 3. ovoga članka ne odnosi se na vlasnike stanova čije stanove koriste ili su koristili zaštićeni najmoprimci.

(5) Uklanjanje zgrada koje su izgubile svoju mehaničku otpornost i stabilnost u toj mjeri da su urušene ili da njihova obnova nije moguća, a koje se uklanjaju na temelju ovoga Zakona financira se sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske.

(6) Zgrade iz stavaka 2. i 3. ovoga članka vlasnik odnosno suvlasnik ne smije otuđiti u roku od pet godina od dana primitka završnog izvješća nadzornog inženjera u obnovi, koja zabrana će se upisati u zemljišne knjige, ako u državni proračun ne uplati 80 % iznosa sredstava koje je osigurala Republika Hrvatska, Grad Zagreb, Krapinsko-zagorska županija i Zagrebačka županija.

(7) U slučaju obnove poslovnih zgrada i dijela zgrada u kojima se obavlja gospodarska djelatnost na temelju ovoga Zakona primjenjuje se Zakon o državnim potporama (»Narodne novine«, br. 47/14. i 69/17.).

(8) Radi osiguranja sredstava iz proračuna Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) sklapa sporazum s Gradom Zagrebom, Krapinsko-zagorskom županijom i Zagrebačkom županijom.

(9) U svrhu osiguranja sredstava za provedbu ovoga Zakona preraspodjela sredstava u državnom proračunu na proračunskim stavkama kod proračunskih korisnika ili između proračunskih korisnika i kod izvanproračunskih korisnika može se izvršiti u iznosu većem od propisanog Zakonom o proračunu (»Narodne novine«, br. 87/08., 136/12. i 15/15.).

(10) Vlada na prijedlog Ministarstva financija donosi odluku o preraspodjeli sredstava iz stavka 8. ovoga članka.

(11) Vlada o preraspodjelama sredstava iz stavka 8. ovoga članka izvještava Hrvatski sabor u polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna.

(12) Odredbe stavaka 8. i 9. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na Grad Zagreb, Krapinsko-zagorsku županiju i Zagrebačku županiju.

(13) Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), Fond za obnovu i nositelji obnove za zgrade javne namjene redovito će i u cijelosti informirati javnost o aktivnostima i troškovima obnove sukladno propisima iz područja prava na pristup informacijama te će u mrežnu aplikaciju Ministarstva redovito i u cijelosti unositi potrebne podatke iz koje će se kvartalno objavljivati podaci o utrošku sredstava svih nositelja obnove.

Članak 6.

(1) Iznimno od članka 5. stavka 2. ovoga Zakona, vlasnik odnosno suvlasnik nekretnina oslobođen je osiguranja odnosno uplate sredstava za konstrukcijsku obnovu obiteljskih kuća, poslovnih, stambeno-poslovnih i višestambenih zgrada te gradnju zamjenskih obiteljskih kuća:

– ako njegov dohodak, uključujući i dohodak bračnog ili izvanbračnog druga odnosno dohodak životnog ili neformalnog životnog partnera, u protekloj i tekućoj godini ne prelazi iznos neoporezivog dohotka i ako nije imao druge značajnije imovine na dan 22. ožujka 2020. (druge nekretnine, štednju, motorna vozila i plovila) čija ukupna vrijednost prelazi 200.000,00 kuna, o čemu se prilaže odgovarajuća potvrda te daje pisani iskaz ovjeren kod javnog bilježnika

– ako je osoba s invaliditetom koja svoj status dokazuje pravovaljanim ispravama nadležnih tijela, sukladno naputku ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi

– ako je na dan 22. ožujka 2020. živio u zajedničkom kućanstvu s osobom s invaliditetom

– ako je korisnik socijalne skrbi kojemu je priznato pravo na zajamčenu minimalnu naknadu sukladno posebnom zakonu, o čemu se prilaže odgovarajuća potvrda.

(2) Ako vlasnik odnosno suvlasnik nekretnine iz stavka 1. ovoga članka tu nekretninu proda u roku od pet godina od dana donošenja odluke o obnovi, dužan je uplatiti u državni proračun pripadajući iznos iz članka 5. stavka 2 ovoga Zakona.

(3) Zabrana otuđenja nekretnine odredit će se u izreci odluke o obnovi i upisati u zemljišnu knjigu.

Članak 7.

(1) Sredstva iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona za stambeno-poslovne i višestambene zgrade vlasnici odnosno suvlasnici dužni su osigurati u zajedničkoj pričuvi i uplatiti ih na račun Fonda za obnovu prije početka izvođenja radova na obnovi.

(2) Ako se sredstva iz stavka 1. ovoga članka ne osiguraju u zajedničkoj pričuvi i ne uplate na račun Fonda za obnovu, na nekretninama odnosno posebnim dijelovima nekretnina iz stavka 1. ovoga članka osnovat će se založno pravo (hipoteka) u korist Republike Hrvatske kao založnog vjerovnika do osiguranja potrebnih sredstava iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka sredstva iz stavka 1. ovoga članka osigurat će Republika Hrvatska.

(4) Upis založnog prava (hipoteke) iz stavka 2. ovoga članka provest će općinski sud na temelju odluke o obnovi.

(5) Brisovno očitovanje u slučaju uplate sredstava iz stavka 1. ovoga članka dat će Ministarstvo u ime Republike Hrvatske.

Članak 8.

(1) Sredstva iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona za obiteljske kuće i poslovne zgrade njihovi vlasnici odnosno suvlasnici dužni su prije početka izvođenja radova na obnovi uplatiti na račun Fonda za obnovu.

(2) Ako vlasnik odnosno suvlasnik obiteljske kuće i poslovne zgrade ne uplati sredstva iz stavka 1. ovoga članka na račun Fonda za obnovu do početka izvođenja radova na obnovi, osnovat će se založno pravo (hipoteka) na nekretninama odnosno posebnim dijelovima nekretnina iz stavka 1. ovoga članka u korist Republike Hrvatske kao založnog vjerovnika do osiguranja potrebnih sredstava iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka sredstva iz stavka 1. ovoga članka osigurat će Republika Hrvatska.

(4) Upis založnog prava (hipoteke) iz stavka 2. ovoga članka provest će općinski sud na temelju odluke o obnovi.

(5) Brisovno očitovanje u slučaju uplate sredstava iz stavka 1. ovoga članka dat će Ministarstvo u ime Republike Hrvatske.

Članak 9.

(1) Sredstva iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona vlasnici odnosno suvlasnici druge nekretnine dužni su prije početka izvođenja radova na obnovi uplatiti na račun Fonda za obnovu.

(2) Ako vlasnik odnosno suvlasnik druge nekretnine ne uplati sredstva iz stavka 1. ovoga članka na račun Fonda za obnovu do početka izvođenja radova na obnovi, osnovat će se založno pravo (hipoteka) na nekretninama odnosno posebnim dijelovima nekretnina iz stavka 1. ovoga članka u korist Republike Hrvatske kao založnog vjerovnika do osiguranja potrebnih sredstava iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka sredstva iz stavka 1. ovoga članka osigurat će Republika Hrvatska.

(4) Upis založnog prava (hipoteke) iz stavka 2. ovoga članka provest će općinski sud na temelju odluke o obnovi.

(5) Brisovno očitovanje u slučaju uplate sredstava iz stavka 1. ovoga članka dat će Ministarstvo u ime Republike Hrvatske.

Preraspodjela sredstava za Grad Zagreb, Krapinsko-zagorsku županiju i Zagrebačku županiju

Članak 10.

(1) Iznimno od članka 5. stavka 2. točke 3. i stavka 3. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, br. 127/17.), za vrijeme trajanja programa mjera i aktivnosti obnove donesenih u skladu s ovim Zakonom udio za decentralizirane funkcije od 6 % iz članka 5. stavka 2. točke 3. i stavka 3. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine, br. 127/17.), koji se izravno doznačuje na račun Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije, može se utrošiti u svrhu saniranja šteta i obnove zbog potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije.

(2) Iznimno od članka 10. stavaka 2. i 3. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine, br. 127/17.), sredstva za pokriće rashoda za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva koje se prema posebnom zakonu prenose na Grad Zagreb, Krapinsko-zagorsku županiju i Zagrebačku županiju za vrijeme trajanja programa mjera i aktivnosti obnove donesenih u skladu s ovim Zakonom osiguravaju se u cijelosti iz pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije koje se osiguravaju u državnom proračunu na razdjelima tijela državne uprave nadležnih za osnovno i srednje školstvo, socijalnu skrb, zdravstvo i vatrogastvo.

Program mjera

Članak 11.

(1) Obnova i druge mjere uređene ovim Zakonom provode se na način i u skladu s programima mjera i aktivnosti obnove odnosno uklanjanja oštećenih zgrada, gradnje zamjenskih obiteljskih kuća i stambenog zbrinjavanja osoba pogođenih potresom (u daljnjem tekstu: program mjera).

(2) Programi mjera donose se ovisno o utvrđenim prioritetima te raspoloživim sredstvima i drugim resursima.

(3) Programe mjera donosi Vlada odlukom, na prijedlog Ministarstva i uz prethodna mišljenja Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije.

(4) Programi mjera imaju snagu i pravnu prirodu podzakonskog propisa.

(5) Programi mjera objavljuju se u »Narodnim novinama«.

Sadržaj i izrada programa mjera

Članak 12.

(1) Prvi program mjera sadrži:

1. lokaciju područja na kojima se provode mjere
2. podjelu lokacije područja na kojima se provode mjere na zone, ako je to potrebno
3. analizu zatečenog stanja i nastale štete te procjenu mogućih daljnjih štetnih posljedica
4. operativnu organizacijsku strukturu i nadležna tijela za izvršenje pojedinih mjera
5. rokove provedbe mjera
6. kriterije za odabir početnih sudionika u obnovi: operativni koordinatori, projektanti, revidenti i provoditelj tehničko-financijske kontrole pri izradi projekta
7. konzervatorske smjernice za zgrade koje nisu pojedinačno zaštićeno kulturno dobro i one zgrade koje se ne obnavljaju u cijelosti
8. razradu postupka podnošenja zahtjeva za obnovu i rokova za podnošenje zahtjeva
9. druge potrebne elemente.